

КИШИЛОК ЖАҲАЖАКТИ

1991 йил 3 август
ШАНБА
№ 149 (5.192)
БАҲОСИ 6 ТИНИИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси
Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ҳафтада беш марта чоп этилади

ДАЛА ЗАҲМАТКАШЛАРИНИНГ ОЛТИН ОНЛАРИ

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ КАНОП

Янгийўл районидagi Ленин номидаги жамоа хўжалиги меҳнаткашлари бу йил кутлуг ниятларни қўлашган. Давлатга 3.500 тонна пахта, 2.500 тонна каноп сотиш мўлжалланган. Айтилган пайтда 1.207 гектар майдонда 161 гектар пахта, 161 гектар каноп намуналар парвариш қилинмоқда. Деҳқонлар пахта ҳосилдорлигини 29 центнерга, канопни 160 центнерга етказишга бел бошлашган.

Хўжаликда экинлардан мўл ҳосил етиштиришда бой тажриба тўплаганлар талайгина. Ҳозир мавжуд 22 та бригадда гўза ва каноп ниҳоллари қалб қўри, меҳр зиёси билан етиштирилмоқда. Таъкидлаш керакки, қўлдан охирида рўй берган кучли ёғингарчилик уларнинг ҳам таъкидлаш таъкидлаш қўли. Бир қанча пайкаллардаги экинларга жиддий эиён етди. 324 гектар ерга иккинчи марта чигит қадалди. Июнь ва июль ойларида ниҳоллар вақтида озқиландирилиб, сугорилгани, қатор оралири сифатли юмшатишгани туғайли орқада қолган кўчатлар қисқа вақт ичиди олдинчиларига етказиб олинди. Бутунги кунда гўзаларнинг ривожин яхши.

Рихсатилла Ҳакимов, Иброҳим Худойберганов, Шухрат Ҳакимов, Абдуғаффор Одилов, Мелибой Нишоналиев бошлиқ бригадалар далаларида ҳар тупда 5—6 тадан кўсак, кўпалар гўл ва шона бор. Агар улар тўлиқ сакланиб етиштирилса, ҳосил мўл бўлади.

Хўжалик пахтакорлари август ойини зарбдор меҳнат билан ўтказишга бел бошлашган. Шу кезларда даладаги 1.200 га яқин иккинчи меҳнат қилмоқда. Шундан 236 нафари экинларини вақтида оби ҳаётга қондирмоқда.

Дала ишларида қатнашаётганларга ғамхўрлик қи-

чайтирилмоқда. Мавжуд 22 та шийпон колхозчиларнинг ҳақиқий оромгоҳига айлантирилган. Уларда мароқли ҳордиқ чиқариш учун шароит яратилган. Ҳар кунги иссиқ оёқ таёрланиб, чой қайнатилмоқда. Рўзнома ва ойномалар мунтазам келтирилиб турибди. Радио, ойнаи жаҳон деҳқонлар хизматида. Меҳнаткорлар гўза қатор оралирига туртинчи комплекс ишлов беришни тугаллашди. Экин учинчи марта сува қондирилмоқда. Бу ишда Саидқарим Нишонов, Қўчқор Аҳмедов, Абдулҳоким Маҳамов, Абдураҳим Ҳусеинов, Ёўлош Хидиров, Собир Ҳусеинов каби миришқор сувчилар фидокорлик қўрсатишяпти.

— Бу йилги мураккаб об-ҳаво шароити деҳқондан тадбиркорлик ва маҳорат қўрсатишни талаб этмоқда, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Зуккур Шаҳромов. — Меҳнат аҳли каноп парваришини ҳам яхши олиб боришти. Экин ҳозирга қадар иккинчи марта ўғитланиб, култивация қилинди, туртинчи сув ниҳосига етмоқда.

Айни кунларда гўза учинчи чилиш ёпасига ўтказилмоқда. Бу муҳим тадбирини техника ёрдамида бақаришга катта эътибор берилган. Бунда Ёўрибой Ҳайитов, Раҳим Олимов, Абдулҳоким Ҳусеинов, Тоқимирза Нишонов сингари меҳнаткорларга ғайрат қўрсатишмоқда. Шунингдек, хўжаликда масъулиятли мавсум — пахта йилги-теримига ҳам пухта ҳозирлик қилинмоқда. Айниқса, терим техникасини солаш ва шайлаш ишларини тезроқ тугаллаш чоралари қўриляпти. Бир сўз билан айтганда, азаматлар ҳам пахтадан, ҳам канопдан мўл ҳосил етиштириш учун бор куч-ғайратларини ишга солишяпти.

Э. ТУЛАГАНОВ.

Ҳозир бутун республикамиз пахта далаларида бўлгани каби Ворошилов районидagi Куйбишев номидаги жамоа хўжалиги аъзолари ҳам гўзаларга ишлов беришни авж олдиришган. Мақсад ҳар туп гўзадан мўл ҳосил етиштириш. Бунинг учун деҳқонлар техникадан унумли фойдаланиб, астойдил ҳаракат қилишяпти. Гўза парваришида механизаторлар жонбозлик қўрсатмоқдалар. Улар сувчилар билан бамаслаҳат ишлашиб, ҳосил тўплашнинг ҳал қилувчи ойна — августнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланишмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Чорак асрдан буён механизаторлик касбини улуглаб келатган Раҳимжон Ҳакимов. У қатор оралирини юмшатиш билан бирга кузда 200 тонна пахта териб беришга аҳд қилган. 2. Гўзага ишлов бериш пайти.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

ХОНАДОНГА САРА ДОН

«Кишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири А. ТУРДИЕВ Иштихондан хабар йўллади.

Галла ўрми ниҳосига етатган ҳозирги қизғин кунларда район хўжаликларидagi жумҳуриятимиз Президенти аҳолига дон маҳсулотлари тарқатишда доир фармони изчиллик билан амалга оширилмоқда. Биргина «Уч қаҳрамон» жамоа

хўжалигидagi (бошқарув раиси А. Шакар) ҳар бир жон боши ҳисобланиб, жами 101 тонна галла тарқатилди. Хўжаликнинг 13 бригадаси ҳушудда истиқомат қилаётган барча хонадон шу йилнинг сара дон таъминланди. Дуну Ватан уруши биринчи гуруҳ ногиронларига эса галла бепул берилди.

Қувончлиси шундаки, хонадонларга барча галла хўжалик техникаси ёрдамида етказилмоқда. Бу ишда ёш ишчи Норжигит Суенов, шунингдек Худойберганов, Доли Турсунов сингари шифо ва телекучлар вақт билан ҳисоблашмаган ҳолда ғайрат қўрсатишяпти.

Районнинг бошқа барча хўжаликларидagi ҳам аҳолига дон тарқатиш қизғин давом этмоқда.

надонларга барча галла хўжалик техникаси ёрдамида етказилмоқда. Бу ишда ёш ишчи Норжигит Суенов, шунингдек Худойберганов, Доли Турсунов сингари шифо ва телекучлар вақт билан ҳисоблашмаган ҳолда ғайрат қўрсатишяпти.

Районнинг бошқа барча хўжаликларидagi ҳам аҳолига дон тарқатиш қизғин давом этмоқда.

сидан талашдик, тортиндик, аммо бир-биримизнинг юрагимизга озор етказмадик. Бир-биримизнинг ҳурматимизни сақладик. Энг муҳими, инсонлигимизни эъзозлаб йшайамиз. Қўпчилик ҳурмати, эъзозни менга кўпроқ куч-қувват бағишламақда. Рўҳимни кўтармоқда.

Норвой ака дил сўзларини ана шундай изҳор этди: — 1960 йиллари гектардан 36 центнердан ҳосил олардик, — дейди у қўниб. — Ерларимизнинг кучи кетиб бормоқда. Ерин тўйғазилшимиз, боқимизни керак. Қачон тупроқда озуқа, чиринди микродон кўпайса, ўшанда қўзланган ҳосилини олиш мумкин. Алмашлар экинга эътиборини кучайтириш керак. Бу тупроқнинг дондорлигини оширад. Намини тўплайди. Бундан ташқари ерларга маҳаллий ўғит солиш керак. Сугорилиш шарбат оқизиш билан ўтказиш лозим.

Унинг сўзлари, мулоҳазаларида бир олам маъно бор. Биз шундай заҳматкаш, тадбиркор инсонга кўпчилики бахтига омон бўлинг, фидокор, деймиз...

У. ИСОМИДИНОВА.

ТЕЗ ВА СОЗ

Наманган райони хўжаликларидagi гўза учинчи чилиш қўлай муддатларда, сифатли амалга оширилмоқда. Бу тадбир мўл ҳосил тўплашда муҳимлигини ҳамма яхши билади. Шу босқанда чеканкани тезроқ тугаллаш чоралари қўриляпти. Деҳқонлар бундан буён ҳар бир кўсак, гўл ва шонаи иложини борича асраб-авайлаш пайида бўладилар.

Районда 2800 гектар майдонда гўза учинчи механизаторлар ёрдамида чилиш қилинмоқда. Бу тадбир ерларда қўл кўчидан фойдаланиш қўлағини, «Партия XXII съезди», «Ленинград», Охунбойев номи, Свердлов номи, Энгельс номи, «Қизил байроқ», Оржоникидзе номи, Ленин номи, «Коммунизм», Державинский номи жамоа хўжаликларидagi катта-катта пайкаллар техника ёрдамида чеканка қилинапти. Бу тадбир қўла бақарилаётган жойларда иккинчи сифатли алоҳида эътибор берилмоқда. Бунга 1.400 дан ортиқ тажрибали колхозчилар жалб этилган.

— Гўзани чеканкаларда Оржоникидзе номи жамоа хўжалиги аъзолари, айниқса ўрнак қўрсатишяпти, — дейди район деҳқончилик-сановат уюшмаси раиси Умархон Валиев. — Бу ерда ҳосил шохлари етарли бўлишга, ўсув нуқталарини белгиланган узунликда чилишга, алоҳида эътибор берилмоқда. Муҳим юмшаниш қандай бақарилаётгани бригадирлар, мутахассислар томонидан назорат қилинмоқда.

Хўжаликнинг А. Қирғизов бошлиқ бригадаси деҳқонлари 72 гектар майдонда гўза ўстиришяпти. Ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил олиш мўлжалланган. Айни кунларда иш юксак мажбуриятга яраша ташкил этилмоқда. Н. Бекназаров, М. Абдуллаев, Н. Тоқибоев, А. Нўлчиев каби механизаторлар ва сувчилар, М. Умаров, С. Мамадинова, Д. Эргашев сингари колхозчилар тошпириқни яшиқ-пухта адо этмоқдалар. Шунингдек, С. Ҳошев, А. Азизов бошлиқ бригадаларда ҳам гўзани чеканкаларда, ҳосилга ҳосил қўлини қизитилмоқда.

А. ҚОРАБОВЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

31 июль кунин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Наримов очди. У республикалар муҳтор делегациялари раҳбарларининг Москва қиринда жойлашган Ново-Огареводати учрашуви тўғрисида (у ерда Иттифод шартномаси лойиҳаси хусусидан ишлар асосан тугалланди), КПСС Марказий Комитетининг 25—26 июль кунлари бўлиб ўтган пленумининг асосий ақунари, пленумда КПСС Дастури лойиҳаси юзасидан бўлган ўттир баҳс-мунозаралар ҳақида мажлис қатнашчиларига ба-тафсил ахборот берди.

Шундан сўнг Марказий Комитет бюроси Ўзбекистон Компартиясининг Ҳаракат дастури бақарилишини таъминлаш юзасидан Фарғона шаҳар партия комитетининг ишчи тўғрисидаги масалани қўриб чиқди.

Шаҳар партия комитети дастурини рўйбга чиқарар экан, шаҳардаги ишларнинг аҳолига ижобий таъсир қўрсатиш, иқтисодий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш, иқтисодий ривожланиш, бозор муносабатларига ўтиш шароитида одамларни иқтисодий ҳимоя қилиш масалаларини нзчил ҳал этиш, шу асосда меҳнаткашларнинг ҳамда аҳолининг шаҳар партия ташкилотига ишончини мустаҳкамлаш учун куч-ғайрат сарфлаётганлиги мажлисда таъкидланди.

Айни вақтда шаҳарда партия ишини янгилаш жараёнлари ҳали тўла авж олдирилмагани ўқтирилди. Шаҳар партия комитети, партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси сиёсатини амалга оширишда ҳушёр қўлини қўйишга, янги пайкалларга ўтиш қийин кетмоқда, вазият мунтазам равишда тузук таҳлил этила-майпти. Иқтисодий унча яхши тасаввур эта олмайдилар. Шаҳар партия комитети қўлини бошланғич партия ташкилотлари фаоллигини кучайтиришга, ҳар бир коммунистнинг ташаббускорлигига муваффақ бўлмоқда.

Партия аппаратини кескин қисқартириш шароитида маъмурий буғруқбозлик усуллари билан иш юри-тишга уринишлар давом этирилмоқда.

Бу эса шаҳар партия комитетининг таъсир доирасини анча тораيتириди, унга одамларнинг энг зарур аҳтиёжларини қондириш, уларнинг турмуш даражасини қўллаб-қувватлаш учун мавжуд иқтисодий имкониятлар ва кадрлардан иложини борича кўпроқ самара билан фойдаланишга имкон берилмайдиган. Шаҳар партия комитети долзарб иқтисодий ва иқтисодий вазифаларни ҳал этишда коммунист-депутатларга яхши таянмапти. Улар ҳали ҳам тарқоқ ҳолда иш олиб боришяпти.

ТИЛ ЎРГАНИШ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

1 август кунин Тил ўрганиш республика кенгаши-нинг дастлабки мажлиси бўлди.

Мажлиси Тил ўрганиш республика кенгашининг раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов олиб борди.

Мажлисида республикани сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш хорижий тилларни кенг ўрганиш тизимини тугаллаш, коммуналлаштириш, ўқувчи-ёшлар ва мутахассисларни жаҳон фани ва техникаси ютуқлари билан бевосита ошно қилиш, уларни оммавий равишда ўқитиш ва хорижий мамлакатларда иш ўрганишларини йўлга қўйиш учун шарт-шароит яратишни тақозо этаётганлиги ўқтирилди.

Республика ўқувчи ёшлари ва мутахассисларига хорижий тилларни чуқурроқ ўргатиш тизимини барпо этишнинг ташкилий, моддий-техникавий вазифалари ва кадрлар вазифасини ҳал қилиш билан боғлиқ муаммоларга алоҳида эътибор берилди. Шу муносабат билан тил ўрганиш республика ўз вақтида иш бошлашини таъминлашга, уларни юқори малакали педагог ҳодимлар билан тўлдиринишга, махсус дарсликлар яратишга доир кечкитириб бўлмайдиган тад-

Иқтисодий адолат бузилишига, бефардлик ва масту-литсизлик ҳодисаларига ҳамма вақт ҳам принципал равишда сиёсий баҳо берил-майпти.

Марказий Комитет бюроси Фарғона шаҳар партия комитетига меҳнаткашлар ва аҳоли ўртасида шаҳар партия ташкилоти таъсирини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор беришни, барча йўналишларда — Советларда, хўжалик идоралари, жамоат ташкилотларида, меҳнат жа-моалари ва турар-жойларда одамларни ташвишлантира-ётган ва тўққилантира-ётган бозорга ўтиш шароитида меҳнаткашларни иқтисодий ҳимоя қилиш, аҳолини иш билан банд қилиш-ни қўлайтириш, шаҳардаги мавжуд имкониятлардан одамларнинг энг зарур аҳтиёжларини қондириш, уларнинг фаровонлигини ошириш мақсадида янада самаралироқ фойдаланиш билан боғ-лиқ муаммоларни диққат марказига қўйиб, ишларни авж олдиришни тақлиф қил-ди.

Шаҳар партия комитети иқтисодий кескинликни па-сайтириш, миллатлараро му-носабатларни тугаллаш со-ломлаштириш, жиниятчилик-ка қарши курашни кучай-тириш йўлини собитқадам-лик билан ўтказишни лозим. Ҳар бир бошланғич партия ташкилоти аниқ-равшан, меҳнаткашларнинг манфа-атларига жавоб берадиган амалий тадбирлар дастурига эга бўлиши учун ҳаракат қилишни керак, бу амалий тадбирларда жамоада ва шаҳарда юзга келатган аҳвол рўй-рост ҳисобга оли-ниш зарур. Амалий тад-бирлар дастури хўжалик юритишнинг янги шакллари-ни қўлашга, ишлаб чиқа-ришда интизом ва тартибни мустаҳкамлашга қаратилмо-ғи лозим.

Бюро Қорақалпоғистон рес-публика партия комитетига, вилоят ва Тошкент шаҳар партия комитетларига пар-тия комитетлари ҳамда та-шкilotларининг Ўзбекистон Компартияси ҳаракат дасту-рини рўйбга чиқариш бора-сидида амалий ишларни му-татасил ўрганишнинг, тўп-лаш тажрибаси доимий ра-вишда жамлаш ва уни кенг-ейишни тасвия қилди.

Шу кунин Ўзбекистон Компартияси Марказий Ко-митети котибнинг мажли-си бўлди. Мажлисида «Тошкент-вилот юк транс-порти» концерни партия ташкilotларининг бозор му-носабатларига ўтиш шаро-итида ҳодимларни иқтисодий ҳимоя қилиш тадбирларини рўйбга чиқариш борасидаги амалий ишлари, Ўзбекистон Компартияси комитетлари-нинг партияда иш юритиш-да Ўзбекистон ССР давлат тилини жорий этишга доир ишларнинг аҳоли тўғриси-даги масалаларини ва рес-публика партия ташкilot-ларининг партия ички тур-мушга тааллуқли бошқа баъзи масалаларни муҳо-ма қилди.

бирлар муфассал ишлаб чи-қилди.

Мажлисида Тил ўрганиш республика кенгашининг аъзолари Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Ва-зирлар Маҳкамасининг «Рес-публика ўқувчи-ёшларига ва мутахассисларига чет тилларни кенг қўламда ўқи-тиш системасини тақомил-лаштириш ҳамда унинг мод-дий-техникавий базасини ривожлантиришга оид тад-бирлар тўғрисида»ги қаро-рини бақариш юзасидан ҳал қилишлари лозим бўлган биринчи қаддаги вазифалар қўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР ҳукуматининг захира-даги жамғармасидан ажра-тилган 2 миллион сўм пу-лни тақсимлаш тартиби ва улардан муайян мақсад йў-лида фойдаланиш омиллари тўғрисида келишиб, тақлиф қилиниш лозимлиги айтил-ди. Марказларни ўқитиш-нинг техникавий воситалари билан жиҳозлаш учун сарф-ланадиган валютга маблағ-ларни тўғрисида асосланган тақлифларни ишлаб чиқиш зарурлиги ҳам айтилди.

Республика кенгашининг мажлисида Ўзбекистон ССР Президентлик кенгашининг аъзолари — Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Ва-зирлар Маҳкамаси раиси-нинг ўринбосарлари Э. Са-мандаров ва Б. С. Ҳамидов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Ж. БУШ ВАШИНГТОНГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ВАШИНГТОН, 2 август. (ТАСС). АҚШ Президенти Жорж Буш Совет Иттифоқи-га расмий визитини ва СССР Президенти Михаил Горбачев билан музокара-ларини тугаллаб пайшанба кунин кечаси Америка пой-тахтига қайтиб келди.

ЭШИТТИРИШЛАР ХОЛИС ВА ТЕЗКОР БЎЛСИН

Бутунги кунда радио Ўз-бекистон аҳолиси учун ахборот олишининг энг қўлай манбаларидан бири бўлиб қолди. Радио журналистлар жумҳуриятдаги қайта қуриш жараёнини кенг ёрит-моқдалар. Аҳоли турли қат-ламлари иқтисодий фикрини шакллантиришга катта таъ-сир ўтказмоқдалар. Бу, ўз навбатида радио ҳодимлари зиммасига ҳаво мавжларига бериладиган эшиттиришлар-нинг ҳолиси, оператив ва си-

фатли бўлиши учун катта масъулият юклайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети котиби К. Ю. Юсуповнинг жумҳу-рий радиоси журналистла-рини билан учрашувида жа-ми-ятнинг, партия ташкilot-ларининг катта муаммолари тўғрисида фикр юритилди. Журналистлар Ўзбекистон ССРнинг бозор муносаба-тларига ўтиш муносабати билан иқтисодий-иқтисодий тараққиётни тўғрисидаги ба-

тафсил ахборотни олдилар. Сўхбатда жумҳуриятнинг Иттифок шартномасига му-носабати, Ўзбекистон Ком-партияси Ҳаракат дастури-нинг қандай бақарилаётган-лиги, ҳамда ана шу ҳўжа-жати чуқурлаштириш со-ҳасидаги ишлар ҳақида гап борди.

Учрашувда шу нарса таъ-кидландики, радио журна-листлар жумҳуриятда юз бе-раётган ижобий жараёнларни, Ўзбекистон аҳолиси учун

муносив турмуш шарт-шар-оитларини яратиб бўйча қўрилаётган чора-тадбирлар-ни, миллатлараро муноса-батларини уйғунлаштиришни еритишда муҳим роль ўй-нашлари мумкин.

Ўзбекистон раҳбарияти-нинг, жумҳурият Компар-тиясининг иқтисодий-сиёсий со-ломлаштириш, болаларни, хотин-қизларни, нафақахўр-ларни, кам таъминланган оилаларни иқтисодий жиҳат-дан ҳимоя қилиш, жамиятнинг маънавий янгилаш бўйича қабул қилаётган қарорларни моҳиятини тушунтиришда

радиожурналистлар уч-рашув давомида ўз фаолият-ларига дахлдор бир қатор долзарб муаммоларни қў-тардилар.

Партия комитетлари, деб таъкидланди, учрашувда жумҳурият ҳаётини кенг қў-ламда ва ҳолисона ёритиш-да оммавий ахборот восита-ларига бундан буён ҳам ер-дам бераверадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг матбуот маркази.

ИЖТИМОЙ КАФОЛАТЛАРНИ ҚАТТИҚ ТҮРИБ ҲИМОЯ ҚИЛАЙЛИК

КПСС Марказий Комитети 1991 йил июль пленумидан кейин КПСС Марказий Комитети қотибиятининг биринчи мажлиси бўлди. КПСС Марказий Комитетининг қотиби О. С. Шенни мажлисни очиб, партия Марказий Комитети июль пленуми қарорларини амалга оширишга оид тадбирлар режаси лойиҳасини кун тартибининг биринчи масаласи сифатида муҳокама қилишни таклиф этди. Фикрлашув давомида аниқ-равшан мулоҳаза ва тақлидлар айтилди. Жумладан, партия ташкилотларининг пленум қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятида миқдорий кўрсаткичларни эмас, балки келгусида қийинлашган вазиятларнинг самардорлиги, натижалдорлиги асос қилиб олиниши зарурлиги таъкидланди. Ахборот-тўғриворлиқ шунинг пиллачиликларини, шу ақуларнинг амалий йўналишини муносиб равишда акс эттиришда бўлиши, одамларнинг ҳақиқий манфаатлари ва юмушларига мос келадиган бўлиши мумкин. Янги дастур лойиҳасининг келгусидаги умумпартиявий муҳокамада партия матбуоти, оммавий ахборот воситаларида ишловчи коммуналлар алоҳида салмоқли ўрин тутиши лозим. Партиянинг навабддан ташқари ХХХ сьездин муваффақиятли таъйинлаш кўп жиҳатдан уларнинг маҳоратида боғлиқ. Тақдир этилган лойиҳани айтилган мулоҳазаларни эътиборга олиб қисқа муддатда пишиқ-пухта ишлаб чиқишга қарор қилинди. Шундан кейин бозор му-

КПСС Марказий Комитети қотибияти мажлисидан

хотин-қизларнинг меҳнат шайронлари ёмонлашгани жатли тамойили кузатишмоқда. Маиший ва маънавий соҳалардаги вазият чигалашмоқда. Мактаблар ва мактабгача тарбия муассасалари қурилиши, бепул кўрсатиладиган ижтимоий ва маданий хизматлар ҳажмлари кескин камаймоқда.

КПСС Марказий Комитети хотин-қизлар ва оила масалалари комиссияси тайёрлаган хатда мана шу аниқ тамойиллар ҳақида гапирилади. Сўзга чиққан кишилар аниқ миқдорлар ва рақамларни келтириб шу тамойилларни исботлаб берди. Масалан, ишдан бўшатиётганлар орасида аёллар ўрта ҳисобда 60 фоизни ташкил этади. Москвада эса қисқартirilаётганлар орасида уларнинг улуши 80 фоизга етади. Пойтахт ишга жойлаштириш бюросига мурожаат этаётган ҳар беш кишининг тўрт нафари ҳам аёллардир. Комиссия қотиби Э. Н. Новиковнинг таъкидлашича, аёл кишининг мажбуран оилага қайтарилиши турмуш даражасининг бир мунча пасайишига, «аёлларнинг қашшоқлашуви» деб таърифлаш лозим бўлган жараёнда олиб бормоқда.

Аёлларнинг ва оиланинг аҳолининг яхшилаш тўғрисида гапмуҳит қилиш КПССнинг диққат марказида тургани керак. Бозор муносабатларига ўтиш шайронлиги

қатъият билан ўтказишлари, қўлдан-қўл муаммоларни ҳал этишга амалий жиҳатдан қўмақлаштириш лозим. Иванов вилает партия ташкилоти бу масалада четда тургани йўқ. Маҳаллий жамоат ташкилоти — хотин-қизлар уюшмасининг фаолиятига амалий ёрдам берилмоқда, шу ташкилотнинг ёрдами билан кичик корхоналар очилмоқда, эндигина иш бошлаётган ишбилармон аёлларга таълим бериш йўлга қўйилмоқда. Уюшма аёллар учун махсус ўз рўзномасини чиқармоқда.

«Крестьянка» оёнамасининг бош муҳаррири А. В. Куприянова Тьерв вилаетининг Старица районида аёллар ўзини ўзи ижтимоий ҳимоялашнинг тизими ажуздаги келтирилганлиги ҳақидаги бора ижобий мисолни гапирди. Болали ёлғиз аёллар колхозга қабул қилинмагани, уларга ер берилмагани, кўп аёллар қишқаришга тушиб, ишдан бўшатиладиган хавфсиз хўрланмоқдалар. Баъзан оммавий ахборот воситаларида асоссиз равишда кучайтириб кўрсатиладиган ишсизликдан қўрқувчи қандай қилиб қаматириш мумкин. Аёлларнинг ўз қишлоқларини рўйида қишқаришлар учун қандай қилиб имконият яратса бўлади? Бу соҳада партия ташкилотлари қилмаган амалий ишлар тўлиб-тошиб ётибди.

Иванов вилает партия қотибиятининг бўлим мудир С. И. Стулованинг фикрича, коммуналлар бу борада жамоатчилик орасида жонқурлик билан иш олиб боришлари, турли даражалардаги Советларда хотин-қизларнинг ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўларини

тан қилиш муҳимдир. Партия қотибияти хотин-қизларнинг ижтимоий ҳимоялашга оид қонун лойиҳаларини, дастурларини тайёрлашда янада ташаббускорлик билан қатнашишлари, барча даражалардаги Советларда депутатлик гуруҳларининг бозорга ўтиш шайронлиги хотин-қизлар ва оила аҳолидан ташвишланиётганини ҳисобга олиб, ишсизлаштирувчи куч сифатида «ҳаракат қилишлари керак».

КПСС Марказий Комитетининг қотиби А. С. Давидов, П. К. Лукин, И. И. Мельников, В. М. Фалин ва мажлисда қатнашган бошқа кишилар ижтимоий ҳимоя муаммоларини ҳал этишга таъқаллаштириб ёндошишини аҳамияти ҳақида, бунда аҳоли турли гуруҳларининг, масалан, ҳарбий хизматчилар хотинларининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олиш тўғрисида, меҳнат қонуларини бузишга йўл қўймаслиқ тўғрисида, шу масалаларни коммиссиянинг раиси Г. В. Семенов ижтимоий хизматлари, иш билан таъминлаш марказларини, шакллантирган бозор шайронлигида аёллар топиб олишда аёлларга ёрдам бериш лозим бўлган бошқа ахборот-маслаҳат тўғрисидаги қўшма муаммоларни ҳал қилиш сари КПССдан янги қадамлар қўйишни қўтаётганлигини таъкидлаб ўтди. Партия, албатта, қасба уюшмаларида нусха кўчирмаслиги керак. Бироқ иш билан таъминлаш марказларини вужудга келтиришда, қўшим-

О. С. Шенни мунозарани яқунлаб, аёлларнинг ижтимоий ҳимоя қилишнинг ҳозирги вақтда нозик бўлган муаммоларини ҳал қилиш сари КПССдан янги қадамлар қўйишни қўтаётганлигини таъкидлаб ўтди. Партия, албатта, қасба уюшмаларида нусха кўчирмаслиги керак. Бироқ иш билан таъминлаш марказларини вужудга келтиришда, қўшим-

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ПИЛЛАЧИ» ФАХРИЙ УНВОНИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

1. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини колхозчиларга, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ишчилари, мутахассисларига, ўқув юртлари, илмий таъдирот ва тақриб муассасаларининг ходимларига, шунингдек пиллачиликни ривожлантиришда хизмат қилган ва шу тармоқда камида 20 йил беуқнос ишлаган кишиларга берилади.

2. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини Ўзбекистон ССР Президентини ҳузуридаги Вазирилар Маҳкамасининг, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги вазириликнинг, Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон республика қотибияти ва вилает қотибиятининг, Қорақалпоғистон АССР Олий Кенгаши билан Қорақалпоғистон АССР вазирилар Кенгашининг, ҳалқ депутатлари вилает ва Тошкент шаҳар Советлари ижроия қотибиятининг тақдимида мувофиқ Ўзбекистон ССР Президентини томонидан берилади.

3. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пиллачи» фахрий унвонини бериш тўғрисидаги тасвирнома, одадта, фахрий унвонга тақдим этилаётган киши ишлаган жамоаларда маъмурият то-

Худойқул Аллаев оиланинг зверонос Булуғур районидagi X. Олимжон номли совхоз учинчи бўлими иккинчи бригадасидан 10 гектар ерни ижарага олганди. Зверо азёзолари унга ўрта пишар ва кечки картошка экиди. Ниятлари 100 тонна ўрнига 130 тонна ҳосил еттириш. Дехқонлар уруғ қадалган кундан буён парваришга эътиборни сусайтирмай келишди. Шу кунларда улар ўртапишар картошкани қавлаб олишга ҳозирлик қилишди.

СУРАТДА: (чалдан) зверо бошлиғи X. Аллаев азёзолари Тўлқини ва Феруза Суеновалар билан ҳосил чўғини чамалашмоқда.

Т. ДАВЛАТОВ олган сурат.

КИЧИК КОРХОНАНИНГ КАТТА ИШЛАРИ

«Партия XVIII сьезди» номли давлат ҳўжалигидаги чўққуварларнинг 600 дан кўпроқ фарзанди тарбияланган бора болалар боғчалари энди қонунга янги твдор олинмоқда. Ваҳоланки, энг яқин сут заводи ҳам ҳўжаликдан анча узоқда жойлашган. Бунинг устига мажкур корхона махсулоти вилает маркази аҳолисига зўрға етади. Бунинг сирини жузда оддий ҳар кун 30 килограммча парҳез махсулот ишлаб чиқарадиган ҳўжалик кичик корхонаси ана шу твдорни етказиб бермоқда.

Янги корхона очилганига тўрт ой ҳам бўлгани йўқ, лекин у чидарётган махсулотлар аҳоли орасида янги ҳў бўлиб келди. Кичик корхонада фақат твдор эмас, балки, биринчи навбатда девор тошқол блоклари, уларни оқлаш учун ишлатиладиган оҳак, ганч, дурдорлик бўюмлари, кунжут ёғи, ун, картошка қуқуни ишлаб чиқарилмоқда. Буларнинг ҳаммаси давлат ҳўжалиги ва теварақ атроф-

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ПИЛЛАЧИ» ФАХРИЙ УНВОННИНГ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Ўзбекистон пиллачилиги минг йиллик тарихга эга. Минтақанинг қўлай иқлим шайронлари қишлоқ хўжалигининг даромади тармоғи сифатида пилла етиштириш билан шуғулланиш иккинчи беради. Шу сабабли пиллачиликнинг моддий-техникавий базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш ҳажмларини қўлайишчи юзасидан мунтазам равишда тадбирлар қўйилди. Оптимистички йилларнинг бошларида республикада пилла таёрлаш умуман 13 минг тоннани ташкил этганди. Оптимистички йилларнинг бошларидан пиллачилик маҳдл суратларда ривожланди ва 1991 йилда ҳалқ истеъмол моллари учун 33,5 минг тонна жузда қўлматбаҳо хом-ашб етиштирилди, шундай қилиб, бутун пиллачилик тарихида биринчи марта рекорд қўйилди. Бугун республика пиллачилари мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган пилла хом ашёсининг 70 фоизини таёрламоқда.

Ҳозирги вақтда республиканинг бутун ҳудудида пилла қурти етиштирилмоқда, барча колхозлар ва совхозларнинг 80 фоизи пилла қурти етиштириш билан шуғулланади.

Тармоқда 14 та қурт уруғи заводи, 3 та наслдор пиллачилик станцияси, тўт қўчаларнинг етиштиришга ихтисослашган 7 та хўжалик ташкил этилган ва улар ишлаб турибди. Республиканинг ҳар бир районида бош пилла қуртиш корхоналари ишламоқда. Тармоқда қишлоқ хўжалиги, хизматчи ва мутахассис меҳнат қўлимоқда, пилла қурти бошиқ даярида эса қишлоқ аҳолисида 1,5 — 2 миллион киши бу ишга жалб қилинади.

Кейинги йилларда ипак қуртин уруғини таёрлайдиган заводлар, бош пилла қуртиш

Насл-насабингиз қаердан, деган саволга Мўмин Шерқулов жиддий қиёфада, ҳатто тантанавор тарзда: «Мадриддан!» дейди. Сўхбатдоши ажабланиб қараса, табассум билан унинг Испанияга ҳеч қандай алоқадор эмаслигини, Самарқанд яқинидаги қишлоқлардан бири шундай номланганини айтди.

Тошкентда ақаллигимдаёқ қайта қуришни «туйнуқларидан» ўтган Шерқулов яқинда ташкил этилган Тоғлоқ ижроия қўмитаси раиси бўлганидан хабар топдим. Уни аввалгидек қиёфада, ҳатто бирмунча яшарган тарзда қўриб астойдил қувондим.

— Районимиз эндигина тузилди, — деди у. — Муаммолар қалашиб ётибди. Кадрлар еттишмайди. Айтаяй, қўмитани ҳўжалик идо-расига киши етатилиши қишлоқ савдо-сотиқда қишлоқ масъул бўлиш билан боғлиқ эмас... Муттаҳамлар, давлат мулкига кўз олайтириш, рўйишлар илгари ҳам етиб ортарди. Ҳозир уларнинг уруғи янада қўлайиб кетди.

Янги лавозимда иш бошлаганидан буён ўтган ойлар ичида у анча нарсани қилишга улгурди. Районнинг режасига бўнон ташлашдан ёрларда ёнғорқор бўлиб ётибди. Ҳамфиқрлари билан биргаликда у қишлоқларни ободонлаштиришга қатъий киришди ва яқин вақт ичида бир неча минг уйни газлаштиришга, қишлоқларни ячимлик ва оқар сув билан таъминлашга қарор қилишди. Айтиш керакки, олдинси қўлаб ишга киришилди. Кириб ўтиришга ҳолат йўқ, кейинги йилларда биз дехқоннинг турмуши ҳақида, у тер туштаётган ер тўғрисида гапмуҳит қилимай қўйдик. Бу қўсуур раҳбарлари тез-тез ўзгариб турган Самарқанд вилаетининг ҳам четлаб ўтди. Уларнинг ҳар ҳўқис ўз дастури ва ислохотлари билан келишди. Уларнинг иккинчи энг зўр ҳисоблашди... Қишлоқлар эса хароблашиб борибди.

Хўжалик ишончи раҳбар қўлига тушса қўп нарса ўзгаради. Ҳўзларига нисбатан

гамхўрликни сезган одамлар раҳбарга ишоншар, иссиқ кунда салқин чамашга интиландек унга талпинишди. Шерқулов кишиларнинг шундай қўлаб-қувватлашлари туғайли ўзининг ҳаётдаги мавқеи мустаҳкамланди, деб ҳисоблайди. Ваҳоланки, нималар бўлмади... Ўзбекистонда кадрлар бонбондоқлиги юзга келганда қўлаб ҳалол, обрўли раҳбарлик ҳам мажбур қилишди, у эса бўш келмади.

...Ропла-роса беш йил илгари Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасидан йиғилишлардан берида Самарқанд район партия қўмитаси ҳисоботи тингланган. Ушанда биринчи қотиб бўлган Мўмин Шерқулов хавфсизлиги асос йўқ эди. Район бир-икки йил ичида қадлин ростилаб, олдинга дадил қаддам ташлади. Олинган фойда бир неча ўн миллион сумга етди. Бу маблаг асосан қишлоқларнинг ижтимоий аҳолини яхшилашга, ободонлаштиришга сарфланди. Лекин маълум бўлишича, гап районга тегишли эмас экан.

Хисобот бераётган, Шерқулов залга йиғоҳ ташлади ва ўтиридан тинмайди қолди. Ҳўзбуки, уларнинг қўличилиги бир-икки ой аввал унга табассум билан қўлаб, муваффақият билан қўтлаган, бошқа раҳбарлар ташланди. Ҳўзир эса қиёфада улар тош қотган. Чимирляни уни ибрат қилиб қўрсатиб билан камчиликларни тугатишга киришган пайтда Тошкентдан яна фармойиш келди: дарҳол ишдан бўшатиш! Шерқулов вилает дехқончилик-саноат уюшмасига ишга ўтди. Лекин бу жойини ҳам қўп қиришди. Қўридан келган навабддаги қўрсатмадан сўнг Мўмин Шерқулович Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтини

Шерқулов нафақат мактаблар ва болалар боғчалари, балки мачитлар ҳам қўрмоқда, қабристонда гулзорлар бўлиб ётмоқда, — деди у киноя билан. — Эҳтимол ҳадемай маркумлар руҳига дош ўқиб, сийғинишнинг ҳам бўлаб юбурар?

Райком қотиби яқинда ўзи раҳбарлик қилган «Вогон» давлат ҳўжалиги кенсалари ярим йил бурун қишлоқ қабристонини ободонлаштириш ва мачитни таъмирлаш юзасидан илтимос билан ҳузурига келишганини эслади. Оқсоқоллар унга эғилиб таъзим қилишди, уларнинг ҳорини ниғорларига қараб туриб илтимосларини рад этишга маънавий ҳуқуқи йўқлигини англади...

Яна бир воқеа ёлғиз тушди. Жумҳурият прокуратурасининг маъсул ходимларидан бири ҳузурига кириб, қариндошини катта ҳақ тўланадиган лавозимга ишга жойлаштиришнинг илтимос қилди. Қотиб рад этди. Ҳалиги киши эса ўзини тўтмай унга дўқ-пўнса қилди. Қўп ўтмай район партия қўмитаси пленумида Шерқуловни вазифасидан озод қилишди. Икки ой ишсиз юрди. Шундан сўнг «Партия XXV сьезди» номли йирик давлат ҳўжалиги-заводида директор қилиб юборишди. Бу ерда у иктисодиёт ва ижтимоий соҳада оқсаётган муттақиларни тез орада аниқлади. Ўзига хос гайрат-шиғий билан камчиликларни тугатишга киришган пайтда Тошкентдан яна фармойиш келди: дарҳол ишдан бўшатиш! Шерқулов вилает дехқончилик-саноат уюшмасига ишга ўтди. Лекин бу жойини ҳам қўп қиришди. Қўридан келган навабддаги қўрсатмадан сўнг Мўмин Шерқулович Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтини

нинг ўқув ҳўжалигида агроном бўлиб ишлагани келди. Шу билан сарсонгарчилик туғармиди ёки йўқлиди, бир нима дейиш қийин. Афтидан, жумҳуриятнинг илгари раҳбарлари ишлаб туришганда ўнар табияти ва мустоҳкам эътиқоли Шерқуловнинг тинч қўйишмаган бўларди. Лекин у энди ҳар қандай синовларга таёйёр эди. Бу нисон хотирасининг энг чуқур жойларига назар ташлаганда ҳам ўзи ҳеч қачон лавозимга интилмаганлиги ишонч ҳосил қилиши мумкин. Одамлар унга ўзларини, ўз тақдирларини ишониб топширган пайтлардаги янада катта маъсулйат ҳиссини сезарди, холос. Далада катта бўлган, кетмон ушлаб, бригадирликдан район партия ташкилоти раҳбари, ўша вақтинчи таъбир билан, район ҳўжайини даражасига қўтаришган Шерқулов доимо эришган мавқеи, ейдиган нони ва инсонийлик виждони қадр-қимматини эсдан чиқармади.

Қишлоқ аҳолиси уни яхши билар, унга ишонарди. Шу боз жумҳурият ҳалқ депутатлигига номзодлар қўрсатиш маҳали уни эсдан чиқаришмади. Яқиндаги на биринчи қотиб бўлган одамнинг оддий агроном бўлиб ишлаётганига қараб ўтиришмади. Мўмин Шерқуловнинг қадрлан дўсти, ўша Самарқанд районидagi Ўнгельс номли жамоа хўжалигининг таниқли бригадир Т. Қўдратов сўйловда ўзи рақиб бўлди. Қўдратов ўзига галаба қозонишга ишончи қомил эди. Зеро, унинг обрўси ҳам юқори, энг муҳими 20 мингдан зиёд, сўйловчи ёнида турганди. Шерқуловнинг ҳамқишлоқлари эса ўн марта кам эди. У қўчалар тенг эмаслигини

Биз билан сарсонгарчилик туғармиди ёки йўқлиди, бир нима дейиш қийин. Афтидан, жумҳуриятнинг илгари раҳбарлари ишлаб туришганда ўнар табияти ва мустоҳкам эътиқоли Шерқуловнинг тинч қўйишмаган бўларди. Лекин у энди ҳар қандай синовларга таёйёр эди. Бу нисон хотирасининг энг чуқур жойларига назар ташлаганда ҳам ўзи ҳеч қачон лавозимга интилмаганлиги ишонч ҳосил қилиши мумкин. Одамлар унга ўзларини, ўз тақдирларини ишониб топширган пайтлардаги янада катта маъсулйат ҳиссини сезарди, холос. Далада катта бўлган, кетмон ушлаб, бригадирликдан район партия ташкилоти раҳбари, ўша вақтинчи таъбир билан, район ҳўжайини даражасига қўтаришган Шерқулов доимо эришган мавқеи, ейдиган нони ва инсонийлик виждони қадр-қимматини эсдан чиқармади.

Қишлоқ аҳолиси уни яхши билар, унга ишонарди. Шу боз жумҳурият ҳалқ депутатлигига номзодлар қўрсатиш маҳали уни эсдан чиқаришмади. Яқиндаги на биринчи қотиб бўлган одамнинг оддий агроном бўлиб ишлаётганига қараб ўтиришмади. Мўмин Шерқуловнинг қадрлан дўсти, ўша Самарқанд районидagi Ўнгельс номли жамоа хўжалигининг таниқли бригадир Т. Қўдратов сўйловда ўзи рақиб бўлди. Қўдратов ўзига галаба қозонишга ишончи қомил эди. Зеро, унинг обрўси ҳам юқори, энг муҳими 20 мингдан зиёд, сўйловчи ёнида турганди. Шерқуловнинг ҳамқишлоқлари эса ўн марта кам эди. У қўчалар тенг эмаслигини

Биз билан сарсонгарчилик туғармиди ёки йўқлиди, бир нима дейиш қийин. Афтидан, жумҳуриятнинг илгари раҳбарлари ишлаб туришганда ўнар табияти ва мустоҳкам эътиқоли Шерқуловнинг тинч қўйишмаган бўларди. Лекин у энди ҳар қандай синовларга таёйёр эди. Бу нисон хотирасининг энг чуқур жойларига назар ташлаганда ҳам ўзи ҳеч қачон лавозимга интилмаганлиги ишонч ҳосил қилиши мумкин. Одамлар унга ўзларини, ўз тақдирларини ишониб топширган пайтлардаги янада катта маъсулйат ҳиссини сезарди, холос. Далада катта бўлган, кетмон ушлаб, бригадирликдан район партия ташкилоти раҳбари, ўша вақтинчи таъбир билан, район ҳўжайини даражасига қўтаришган Шерқулов доимо эришган мавқеи, ейдиган нони ва инсонийлик виждони қадр-қимматини эсдан чиқармади.

Қишлоқ аҳолиси уни яхши билар, унга ишонарди. Шу боз жумҳурият ҳалқ депутатлигига номзодлар қўрсатиш маҳали уни эсдан чиқаришмади. Яқиндаги на биринчи қотиб бўлган одамнинг оддий агроном бўлиб ишлаётганига қараб ўтиришмади. Мўмин Шерқуловнинг қадрлан дўсти, ўша Самарқанд районидagi Ўнгельс номли жамоа хўжалигининг таниқли бригадир Т. Қўдратов сўйловда ўзи рақиб бўлди. Қўдратов ўзига галаба қозонишга ишончи қомил эди. Зеро, унинг обрўси ҳам юқори, энг муҳими 20 мингдан зиёд, сўйловчи ёнида турганди. Шерқуловнинг ҳамқишлоқлари эса ўн марта кам эди. У қўчалар тенг эмаслигини

Биз билан сарсонгарчилик туғармиди ёки йўқлиди, бир нима дейиш қийин. Афтидан, жумҳуриятнинг илгари раҳбарлари ишлаб туришганда ўнар табияти ва мустоҳкам эътиқоли Шерқуловнинг тинч қўйишмаган бўларди. Лекин у энди ҳар қандай синовларга таёйёр эди. Бу нисон хотирасининг энг чуқур жойларига назар ташлаганда ҳам ўзи ҳеч қачон лавозимга интилмаганлиги ишонч ҳосил қилиши мумкин. Одамлар унга ўзларини, ўз тақдирларини ишониб топширган пайтлардаги янада катта маъсулйат ҳиссини сезарди, холос. Далада катта бўлган, кетмон ушлаб, бригадирликдан район партия ташкилоти раҳбари, ўша вақтинчи таъбир билан, район ҳўжайини даражасига қўтаришган Шерқулов доимо эришган мавқеи, ейдиган нони ва инсонийлик виждони қадр-қимматини эсдан чиқармади.

Қишлоқ аҳолиси уни яхши билар, унга ишонарди. Шу боз жумҳурият ҳалқ депутатлигига номзодлар қўрсатиш маҳали уни эсдан чиқаришмади. Яқиндаги на биринчи қотиб бўлган одамнинг оддий агроном бўлиб ишлаётганига қараб ўтиришмади. Мўмин Шерқуловнинг қадрлан дўсти, ўша Самарқанд районидagi Ўнгельс номли жамоа хўжалигининг таниқли бригадир Т. Қўдратов сўйловда ўзи рақиб бўлди. Қўдратов ўзига галаба қозонишга ишончи қомил эди. Зеро, унинг обрўси ҳам юқори, энг муҳими 20 мингдан зиёд, сўйловчи ёнида турганди. Шерқуловнинг ҳамқишлоқлари эса ўн марта кам эди. У қўчалар тенг эмаслигини

М. БАВИНЦЕВ, «Сельская жизнь» муҳбири. (Сельская жизньнинг 1-август сонидан).

ОЗУҚАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Чорвачилик бизда сердаромад соҳа ҳисобланади. Кейинги йилларда моллар туғи ва маҳсулдорлиги сезиларли даражада орди. Давлатга гўшт-сут сотиш ариям йиллик режаси ортиги билан бажарилиди.

Бу соҳани ривожлантиришнинг асосий омилли — етказиб бериш бўлиб қолди. Бу йил 175 гектар майдонга беда, 93 гектарга маккажўхори, 50 гектарга сўли, 15 гектарга лавлаги экилди.

Бедазор 1989 йилда 72 гектар бўлган бўлса, бу йил 340 гектарга етказилди. Ҳосилдорлигини ошириш мақсадида қўшимча ўғит берилди. Қўвончлиси — шунки, қишлоғи мўл етказиб беришга қараганда, беда 2.500 тонна ўрнига 2.650 тонна дағал хашак йиғилди. Шунингдек, 1800 тоннадан ортиқ сенаж босирилди. Умуман ҳар бир шартли қорамол ҳисобига 21 центнердан озуқа беришни тўғри келди. Жумҳурият Президентини фармонлари билан баҳарий озиқдан белгиланган тадбирлар ҳам

изчил амалга ошириляпти. Аҳоли чорваси емиш билан таъминланмоқда. Ҳозирги кунда ҳўжалигимизда 1.037 та хонадон бўлиб улар қарамоғида 2.945 бош қорамол, 2.234 қўй-эчки бор. Ҳозирча хонадонларга 165 тонна дағал хашак, 78 тонна ширани озуқа тарқатилди. Совхозимиз асосан мева, сабзавот етиштиришга ихтисослашган. Шу боис қўшни ҳўжаликлардан емиш сотиб олишга мажбурмиз. Қанчалик қийин бўлмасин чорва қишлоғига пухта тайёргарлик қўяймиш. Мақсадга эришшида Мажид Турсунов, Муродим Темиров, Аҳмад Норбоев каби техникка ихлосмандларининг ҳиссаси катта бўлди. Яқинда мусобақа шартларига яқин ясалди. Исмат Шерқулов, Қўшим Ҳайдаров, Абдусамат Хурсанов, Абдуғани Тилолов бошлиқ бригадалар фахрли ўринларини эгаллашди.

У. ТОҶИЕВ,
Ғаллаорол районидagi
«Коммунизм» давлат ҳў-
жалиги директори.

АКРОМ БОБО АСАЛИ

«Халқобод» жамоа ҳўжалигидаги Қорабоб қишлоғида 78 ёшли Ақром бобо Қиличев яшайди. У озоқ йиллар ҳўжаликларида иқтисодчи бўлиб ишлаб, ҳўр-мол-этибор қозонди. 1973-йили пенсияга чиққан хайрли ишга қўл урди. Асалари-чилигини ривожлантиришга баҳоли қудрат ҳисса қўйишга аҳд қилди. Ёғиндувонлик маориф асаларичи Иван Васильевичдан нозик касб сирларини ўрганди. Дастлаб иш қийин кўчди. Аммо бобо умидсизланмади. Асалари уясини 40 тага

етказди. Ҳар йили давлатга 2—3 тонна юқори сифатли асал топшира бошлади. Жиянлари Ражаббой Тешабоев, Неъмат Зарипов, Ҳаким Шарипов, Зикри Зоҳир, Шодмон Тешабоев, қўйларни Давлат Қурбанов, Қўям Фармонов бобо ёнига қиришди.

Ҳозирги кунда А. Қиличев Бухоро шаҳрида ташкил этилган асаларичилик кооперативига бригада бошлиғи бўлиб ишламоқда. Улар 800 оила асаларини парвартиш қилишмоқда.

Қ. ШАРИПОВ.

МУКОФОТГА «ЖИГУЛИ»

Ҳазратқул Худойқулов Ульянов районидagi «Партия XXV съезди» давлат ҳўжалиги 2-сўт-товар фермасининг мудири. Омилдор, ишбилармон мутахассис. Ёшларга касб сирларини қўли билан ўргатайди. Узаро мусобақада Ғўли Ҳўқуловлар пешқадамлик қилимоқда. Нияти бу йил ҳар сигирдан камид 3.700 килограммдан сўт соғиб олишди. Моҳир чорвалар ҳаётида қўвончли воқеа содир бўлди. Меҳнатда эришган муваффақиятлари учун совхоз раҳбарияти уни «Жигули» автомашинаси билан мукофотлади.

Э. ЭШОНҚУЛОВ.

ДЕҲҚОН, ТАЙЁРЛОВЧИ ВА БОЗОР

Наманган вилоятининг тайёрлов идоралари анчагина оғир лаврин бошдан кечирмоқда. Авваллари жамоа ва давлат ҳўжаликлари, оддий деҳқонлар уларга мурожаат этиб, ҳосилни тезроқ сотиш ниятида эканликлари айтишарди, бу ишда ёрдам беришни илтимос қилишарди. Ҳозир эса бунинг акси бўлмоқда.

Яқин-яқинча тайёрловчилар уларга ўз шартларини ўтказиб келишарди. Энди эса улар ёни босишга мажбур бўлишмоқда. Айни вақтда вилоят кооператив тайёрлов-савдо тизимининг дўкон ва дўкончаларида хилма-хил маҳсулотлар жуда кам.

Масалан, ўтган йилга нисбатан 2000 тонна кам сабзавот маҳсулотлари тайёрловчилар бўлса, халқимизнинг қўнғилини қандай қилиб олишимиз мумкин. Бунинг устига ҳосилнинг катта қисми жумҳурият ташқарисига ташиб кетилади. Фақат помидорнинг ўзидagina режа-лаштирилган 9500 тонна ўрнига 1186 тонна жўнатилади. Бу ҳам давлат, ҳам кооператив савдо дўконларида бирор нарсани қидириб топиш мумкин бўлмаган бир вақтда рўй берди. Бугунги кунда давлат савдоси ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 52 тонна кам помидор сотишди. Шундай қилиб далаларда помидорлардан мўл ҳосил етиштирилганига қарамай, улар дўконларнинг пештахталарида аҳён-аҳёнда пайдо бўлади.

Йўли оғирлигини охиригача 1665 тонна мева тайёрланди. Шунинг 1290 тоннаси жумҳуриятдан ташқарига жўнатилади. Тайёрловчилар ахши ниятда шундай қилганликлари, 6 миллион сўмлик саноат маҳсулот ва озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беришлари умид қилганликлари айтиб, ўзларини оқлашмоқда.

Вилоят аҳолисига бинокорлик материаллари, металл, гўшт, тукум зарур, албатта. Лекин мева ва сабзавот маҳсулотлари зарур эмасми? Визингча, бу томоний ҳам унутмаслик керак. Аҳолининг турли қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига аҳтиёжини имконияти борица тўлароқ қондириш вилоят кооператив тайёрлов-савдо идорасининг асосий вазифаларидан биридир.

Вилоятда картошка тайёрлашда юзага келган аҳвол қайтарилмас эди! Дарвоқе, тайёрлов идоралари уни ҳеч қаерга жўнатганларини бу, чунки афтидан жў

натидан нарсанинг ўзи йўқ эди. Бугунги кунда тайёрловчилар вилоят маркази аҳолисининг ўзини картошка билан таъминлай олмапти. Вилоят кооператив тайёрлов-савдо идораси июль ойининг охиригача атиги 390 тонна ёни ўтган йилга нисбатан 100 тонна кам картошка тайёрлади.

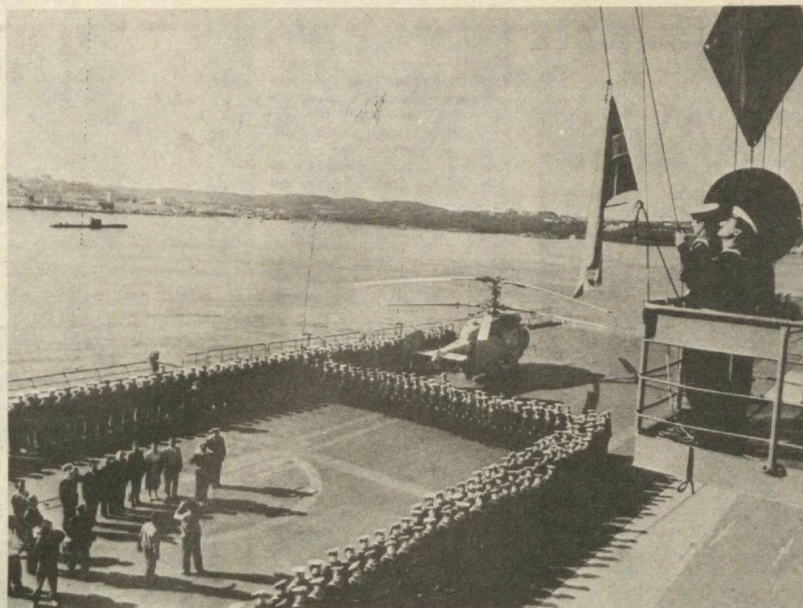
Айниқса, Чўст райони ҳўжаликлари панд бермоқда. Район тайёрлов идораларига шартнома бўйича 5345 тонна картошка етказиб бериш мажбуриятини олганди. Бугунги кунда атиги 33 тонна маҳсулот олинди. Қосонсий райониди ҳам шартномавий мажбуриятларини бажариш қўнғилидагидек эмас: 850 тонна картошканинг фақат 19 тоннаси етказиб берилди, холос.

Табиики, маҳсулот етказиб беришда бундай аҳвол юз беришга табиий офатлар, нуқуллай об-ҳаво шароитлари ҳам муайян даражада сабаб бўлди. Лекин ҳамма нарсани об-ҳавога тўнаш нотиғри бўлур эди. Масалан, Поп районининг ҳўжаликлари Чўст районидаги ҳўжаликлар билан тегадирош ва улар ҳам табиий офатдан бадавара зарар кўришди. Аммо улар ўз мажбуриятларини тўла ўдаладирилди.

Вилоят кооператив тайёрлов-савдо идораси бошқарувининг раиси Я. Раҳмонов сабзавот ва мева тайёрлаш сўратларни пастлигининг сабабларидан бири ҳўжаликлар, оддий деҳқонларнинг мажбур идора орқали маҳсулот сотишдан моддий манфаатдор эканликларида деб билди. Манфаатдорлик пайдо бўлиши учун нарсани ошириш керак. Бу эса, охирикўнбатда яна харидорнинг шўрига шўрва тўкилади деган маънони билдиради. Ваҳоланки, кооператив тармоқ дўконларидаги нархлар бунингсиз ҳам ошириб юборилган.

Энди тайёрловчилар бу аҳволдан қийинчилик бошқа чора-йўллари билан, маҳсулот топширувчиларга тақдир моллар савдосини ташкил этиб, уларни ўз томонларига одиришга ҳаракат қилишмоқда. Вилоят кооператив тайёрлов-савдо идораси тепа-тенг алмашиш асосида тақдир моллар келтирилиши билангина ана шу молларни қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига алмаштириш эвазига савдо қилганидан маҳсул дўконларини очадиган бўлади.

Н. ХўҲАЕВА,
ЎзТАГ мудири.

Қизил Байроқли Шимолий флотда Ўзбекистон ССРнинг маданият кўнралари бўлиб ўтди. Делегация таркибиде ёзувчилар, шоирлар, санъаткорлар ва жумҳурият халқ депутатлари бор эди. Улар беш кун мобайнида юртимиздан борган деңгизчилар билан бирга бўлишди. Учрашувлар ҳамюртларимиз ҳаётида унутилмас хотирага айланди.

СУРАТЛАРДА: 1. Ҳарбий кемада Ўзбекистон ССРнинг байроғи кўтарилмоқда. 2. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим ҳамюрт деңгизчилар даврасида.

Ф. ҚУРБОНОВЕВ олган суратлар. (ЎзТАГ).

СССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЁРДАМИ

Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркменистонда рўй берган табиий офат оқибатларини тугатиш мақсадида М. С. Горбачев биринчи галдаги тиклаш ва ремонт ишларини маблағ билан

таъминлашга, жабрланган кишиларга, бузилган ва шикастланган бинолар учун нафақалар ва сугурта товоңлари тўлашга 549 миллион сўм миқдориде СССР Президентининг заҳира жам-

гармасидан пул ажратиш ҳақида фармойиш берди. Шу жумладан, Ўзбекистон ССРга 291 миллион сўм, Тожикистон ССРга 115 миллион сўм ва Туркменистон ССРга 143 миллион сўм ажратилди, деб хабар қилинди расмий равишда.

СССР Вази́рлар Маҳка-

масига мазкур республикаларда табиий офат оқибатларини тугатишга доир ишларни ниҳоясига етказишга (капитал қўрилиш ва ремонт ишларига) амалда бажаришга ишлар юзасидан сарф-харажатлар манбалари тўғрисидаги масалани қўриб қиши топширилди.

(ТАСС).

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

5—11 АВГУСТ

ҲАР КУНИ

● 8.25 Соғлом бўлаё десанг (шанба ва якшанбадан ташқари, (ЎзТВ-1)).
● 18.00 Ўзбекистон телевидениесининг «Янгиликлар»

кўрсатуви. (ЎзТВ-1).
● 19.30 да рус тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ-1).
● 22.00 да ўзбек тилида

«Ахборот» программаси. (ЎзТВ-1).
● 6.00 да Марказий телевидениенинг «Тонг» мусиқий кўрсатуви. (МТ-1 орқали, шанба ва якшанбадан ташқари).

● 20.30 да барча программалар орқали Марказий телевидениенинг «Время» программаси.

● 11.30 да ТСН (шанба ва якшанбадан ташқари, 14.30—ҳар кун МТ-1).
● 8.00 да Эрталабки ба-

дентарбия (МТ-1 орқали, якшанба кун «Зарядка» сафалининг).
● 19.45 да «Хайрли тўн, кичикитойлар!» (МТ-1).

5, душанба

● ҲТВ I
18.10 Мультфильм. 18.25 «Ойгул». 18.55 «Тадбиркорлар». 19.45 «Деҳқон масала-ти». 20.00 «Санъат олами». 21.10 Концерт. 22.25 «Уйга қайтди». Бадий фильм.

шаҳрим». 19.40 «Кимсалар». 20.10 «Шаҳар теграсида». 20.30 ДУШАНБЕ КУРСАТАДИ.
● МТ I
8.35, 19.05, 02.20 «Император одимлари». Бадий фильм премьераси. 9.65 «Лад» ансамбли ижро этади. 10.10 «Янги авлод ташлаиди». 11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва

афсоналари. «Қария Гомер» (АҚШ). 11.45 «Мулоқот». 12.00 Футбол шарҳи. 12.30 «Болтиқ деңгизининг чуқурликлариде». 14.45 «Тарвузли рейс». «Зарецелик қувалар». 15.55 «Қизикучилар олами». 16.10 «Яқин кишинга саховат қил». 16.55 Шезрият лаҳзалари. 17.00 Болалар учун фильм. «Руди меҳмонда». 18.00 ТСН.

18.15 «Бозор қонунларига биноан». 18.45 «Мулоқот». 19.00 «Ер — она ватан масканими» фототанлов. 21.10 А. Абдуллин. «Ун унчи раис. Фильм-спектакль. 23.00 «Фриулида тайёрланган». 24.00 ТСН. 00.20 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси. 11-серия. 00.45 «Автопортрет». 01.40 «Халқ драма театри».

● МТ II
7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 «Дилбар аёллар». 9.25 Мультфильм. 9.40 Билим-донлар учун машқ. 10.25 «Кемалар назра тортиб, жунаб кетаверади». Бадий фильм. 13.35 Болалар учун фильм. «Савраска». 14.35 «Россиянинг мунгли пейзажи». 15.20 «Теле-

ЭКО» журнали. 15.50 Мультфильм. 19.05 Опера ўйнаймиш. 19.30 «Бурчаксиз уй». 20.00 Футбол шарҳи. 21.10 Футбол. СССР чемпионати. «Шхтер» — «Днепр». 22.50 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КУРСАТАДИ
00.05 СССР халқларининг Ҳ бағи спартакиадаси.

6, сешанба

● ҲТВ I
8.35 «Сехрли тўн». Бадий фильм. 9.50 «Ешлик» студияси кўрсатади. 10.20 «Охикимит Шўроларда». 18.10 Мультфильм. 18.20 Техника масъумга шаймий 18.50 Тижорат хабарлари. 19.00, 19.50, 21.10, 22.25 Қорақалпоғистон телевидениесининг программаси. 19.10 Халқ-

аро ҳаёт. «Хиросима сабоқлари». 19.25 «Спортлот». 18.05 «Табииати асранг». Кинопрограмма. 19.00 «Лажзе». Хабарлар. 19.10 «Шаҳар юмушлари». 19.30 «Шининг мовий маржони». 19.45 «Қурилиш: тарбия ва муаммолар». 20.30 АШХОБОД КУРСАТАДИ

● МТ I
8.30 «Нюфелет қордаи». Бадий фильм. 9.55 «Объектив». 10.30 Болалар соати. 11.30 ТСН. 11.45 Долзарб репортаж. 12.00, 18.55, 00.25 МТ эҳрида биринчи марта «Қўйиш. Бадий фильм. 13.30 Воровско-ва чадаи. 13.45 «Телемист». 14.30 ТСН. 14.45 «Ходиса». Ба-

дидий фильм, 1-серия. 15.55 Польша халқлари II фольклор фестивали. 16.30 Мультфильм. 16.50 Болалар учун фильм. «Ташвишдан қўрққан бахтга мусасар бўлмайдил. 1-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «Мулоқот-анжуман». 18.45 Мультфильм. 21.10 «Ким аслида ким?». 22.25 «Қора деңгиз».

Телефильм. 23.15 «Ростов ф-нифти». 00.05 ТСН.
● МТ II
8.20 «Доворакли ва рост-гўйлик билан». 8.50 Ритмик гимнастика. 9.20 «Александр дестурларни. 10.20 «Англаб ет-моқиман». Бадий фильм 1-серия. 13.30 Концерт. 14.05 Бо-

лалар учун фильм. «Яшил орол сирин». 18.15 СССР халқларининг Х бағи спартакиадаси. 18.45 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Черноморец». 2-тайм. 19.30 «Портлаш». Телевизион. 20.00, 21.00 Ог спортн Дербн. 21.30 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КУРСАТАДИ

7, қоршанба

● ҲТВ I
8.35 «Қизил елканлар». Бадий фильм. 10.00 «Ешлик» студияси. 10.30 «Қасблар ҳақида ҳикоялар». 17.50 Янгиликлар. 18.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Москва). 19.50 «Киноанжуман тавассуротлари». 21.10 «Дунё кезган либослар».

21.55 Тижорат хабарлари. 22.25 Шароф Бошбеков «Тақдир эшиги». Спектакль.
● ҲТВ II
18.05 «Ўтмишсиз келажак йўқи». 18.30 «Сим девор ортида тарбиячи. 19.00 «Пульс». Хабарлар. 19.10 «Севинганлар». Бадий фильм.

20.30 АШХОБОД КУРСАТАДИ.
● МТ I
8.30, 19.10 «Тўнги жаҳонгаш-талики». Бадий фильм. 1 ва 2-сериялар. 9.55 Халқ ўйинлари. 10.30 Чемпионлар билан биргаликда. 10.45 «Болалар мусиқий клуби». 11.45 Долзарб репортажи. 12.00 «Фриулида

тайёрланган. 14.45 «Ходиса». Бадий фильм, 2-серия. 15.55 «Уруш акс садоси». 16.15 «Му-сқий ҳазина». 16.55 Болалар учун фильм. «Ташвишдан қўрққан, бахтга мусасар бўлмайдил. 2-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «Планета». Халқларо программа. 19.00 Мультфильм. 21.10 Долзарб интервью. 21.25 «Ялта-

91». 00.05 ТСН. 00.25 «Астра» ахборот-иқодий ишлаб чиқариш бирлашмаси таништиради.
● МТ II
8.20 Духовий оркестр чадаи. 8.35 Мультфильм. 8.55 «Владимирский гимнастикачи». 9.25 «Делегациядаги музей». 9.45 «Адам Смит бойлиги дунёси». 10.20 «Англаб етмоқиман». Ба-

дидий фильм. 2-серия. 13.30 Болалар учун фильм. «Мишка, Кичикитой ва бошқалар». 1 ва 2-фильмлар. 14.20 «Образ». 15.35 Концерт. 18.30 Мультфильм. 18.35 Ҳўжжати фильм. 19.30 «Ҳаёт даракти». 20.00 Л. Бетховен. Соль мажор торли триоси. 21.10 «Киносерпантин» кўрсатуви саҳифаларида.

8, пайшанба

● ҲТВ I
8.35 «Изабел то, мени, Лёна». Бадий фильм. 10.00 «Ешлик» студияси кўрсатади. 10.50 «Мактабгача тарбия масалалари». 18.10 «Ез ва қўш қўшиқлари». Болалар учун концерт. 19.00 «Хўқуқ ҳаётимизда». 19.50 «Ешлик» оқшоми». 21.10 Тижорат хабарлари. 21.15 Курсия Эсонова ва Эркин Қайта-

ровлар концерти. 22.25 «У замонлар ўтиб кетди». Бадий фильм.
● ҲТВ II
18.05 «Матсалу қўриқхонаси». 18.30 «Навоийхонлиги». 19.00 «Киноингош». 20.30 ДУШАНБЕ КУРСАТАДИ.
● МТ I
8.30, 19.05 «Тўнги жаҳонгаш-талики». Бадий фильм. 3 ва 4-сериялар. 9.50 «Мўътабар ва муқаддас». 10.20 Болалар соати. 11.20 В. Шуман. «Арабескалар». 11.45 ИВБ маълумотларига кўра... 12.00 «Хорда менинг овозим янграйдил. 13.45 «Телемист». 14.45 «Ходиса». Бадий фильм. 3-серия. 15.50 Хитойда халқ ижодиёти фестиваллари. 16.35 «Қўлчак айта-

21.10 «Навоий мукофотиға номзодлар». 22.25 «Олмасор». Бадий фильм.
● ҲТВ II
18.05 Мультфильмлар тўплами. 19.00 «Пульс». Хабарлар. 19.10 «02 тўлкинида». 19.25 «Экспресс-реклама». 19.40 «Манфатларимиз йўлида». 20.10 Кичик концерт. 20.30 АШХОБОД КУРСАТАДИ.

6.20 Ҳўжжати фильмлар. 7.00 Ритмик гимнастика. 7.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.00 ТСН. 8.15 МТнинг олтин хазинаси. А. Н. Островский. «Мўъай пуллари». 10.45 «Тонг йўлдузи». 11.45 Мультфильмлар. 12.25 «Ал курси. 12.40 «Экология». «Жамият. Инсон». 13.10 «Оддий мўъжиза». Бадий фильм. 1-серия. 15.55 «Ер — она масканими» фототанлови. 16.00 М. Булгаков

ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари». Бадий фильм. «Агра хазинаси». 1-серия.
● МТ II
7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 «Мушунинг уйи». Фильмспектакль. 9.30 «Жонли планета». 10.25 «Қайтарш нуктаси». Бадий фильм, 2-серия. 13.30 Мультфильмлар. 14.35 «Оташ-

қалб инсонсиз...». 18.15 Мультфильм. 18.30 Хайрия концерти. 19.30 «Учкитқардаги шаҳар». 20.00 Ритмик гимнастика. 21.10 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КУРСАТАДИ
22.45 Катталар учун мультфильмлар. 23.20 «Худо, пайғамбарлар ва бошқалар». Ҳўжжати фильм.

9, жума

● ҲТВ I
8.35 «Қувноқ сехргарлики». Бадий фильм. 9.40 «Жамоат ташкилотларида». 10.10 Концерт.
18.10 Болалар учун. «Хайр боғча, боғчонон». 18.45 «Хам-дўстлик: Хиндистон ва Ўзбекистон». 19.00 «Элга хизмат: талаб ва тақдир». 19.45 «Хотира». Рустамқори қўшиқлари.

21.10 «Навоий мукофотиға номзодлар». 22.25 «Олмасор». Бадий фильм.
● ҲТВ II
18.05 Мультфильмлар тўплами. 19.00 «Пульс». Хабарлар. 19.10 «02 тўлкинида». 19.25 «Экспресс-реклама». 19.40 «Манфатларимиз йўлида». 20.10 Кичик концерт. 20.30 АШХОБОД КУРСАТАДИ.

● МТ I
8.35, 19.10 «Тўнги жаҳонгаш-талики». Бадий фильм. 5 ва 6-сериялар. 9.55 Цирк, цирк, цирк. 10.35 «Шўнқили». Мультфильм. 10.40 «Юкони паровозлар». 11.45 «Маппет-шоу». 13 ва 14-сериялар.
14.10 «Бизга аъналарнинг кереги борми?». 14.45 «Пакет».

Бадий фильм. 15.55 «Онам, дадам ва мени». 16.25 «Томошбабилар меҳри соврини» кинофестивали. 16.55 Болалар учун фильм. «Арслоннинг саргузаштлари». 2-серия. 18.00 ТСН. 18.15 Сийси мулоқотлар. «Вазият» 19.00 Мультфильм. 21.10 «ВИД» таништиради: 00.20 ТСН. 00.40 «Хинд киноси мухлислари». Киноконцерт. 01.40 «Шерлок Холмс

ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари». Бадий фильм. «Агра хазинаси». 1-серия.
● МТ II
7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 «Мушунинг уйи». Фильмспектакль. 9.30 «Жонли планета». 10.25 «Қайтарш нуктаси». Бадий фильм, 2-серия. 13.30 Мультфильмлар. 14.40 «Аркитур — пойғачи ит».

18.30 «Тўнги Эрмитажи». 18.40 «Балет байрами». 19.30 Мультфильм. 19.30 «Ок йўл, узум». 20.00 «Юлдузлар пойғаси». 21.10 Коллаж. 21.15 М. де Фалье. Еттига испан халқ кўшиғи.
21.30 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КУРСАТАДИ
23.45 «Қайтиш». Бадий фильм, 1-серия.

10, шанба

● ҲТВ I
8.00 Ассолумо алайкум». 9.00 «Ахборот». 9.25 «Республика мули». Бадий фильм. 1-серия. 10.30 «Ҳўжжати экран». 10.15 «Муҳофазе». 11.45 «Спорт. Спорт. Спорт». 14.10 «Дала юмушлари». 14.40 «Бизга мактуб йўллабди». 15.20 «Самъат олийгоҳида бир кун». 18.00 Мультфильм. 18

БИР ПИЁЛА ЧОЙ Саҳона

Дам олиш саҳифаси

Қўлчиллик ўлаганидан, онла ЗАГСа ариза ёзишдан бошланмайди. Иккинчи ахдлаш, ахдлар муқаддас онла мезонига тушгунча, осмонча сатий ҳаракат, синовлардан ўтади. Бир бутунлик, ном, миллат каби улкан тушунчаларнинг асос-этибори онладан бошланади.

Бир юзидан биринчи никоҳ қайд этилганидан то шу кунгача ўтган вақт мобайнида онла тарихи шаклланди. Маълумки, онла ҳар қандай жамиятнинг пойдевори, яхлитлигини тутиб турувчи қудратли омилдир.

Муслимон дунёсида, жумладан биз, ўзбекларда онла эрта шаклланди. Онла бўлажак онларнинг пайдо бўлишида, мустақамланишида, урф-одатларнинг яшаш қолинида биринчи муаллимдир. Поклик, ҳалоллик, ростгўйлик, садоқат онла қўриқнинг асосий шартларидандир. Ва яна фарзанд тарбиясида энг масъул юмш борки, бу ота-она учун, қаришдош-уруғ, маҳалла-қўй учун тенг масъулият юмайдир.

Жамиятдаги нохушликлар онлага ёки ақсича, онладан норасо илм жамиятта ўз татсирини кўрсатади. Қўларини ёпиб аёл, касал-майд ёки бешон болалар, ёлғиз оналар, қаровчисиз қолган гўдаклар, фарзандлари бўла туриб қариялар уйда кун кечираётган кексалар — бари-бари жамиятнинг ҳам дардидир. Бу бевадо дарах бўлган онлар дарахларига пишиб-етилиб, жамият тараққиётида ўз ақсини қолдирмоқда.

Матбуот хабарларида таъкидланганича, мамлакатимизда ҳар йили бир миллионга яқин онла бўзлаётган экан. Ақсичага ҳар бир онлада ота ёки она меҳрига қўриб қолаётган 2—3 фарзанд бор. Қўнлар кунга салмоқини рақамларда кўпайтган ақсичаларга бир томондан моддий ва маънавий ёрдамчиликлар сабаб бўлаётган бўлса, иккинчиси ўзининг бебаҳо — миллий ақсичаларимиздан, урф-одатларимиздан айри яшаётганини оқибатидир.

Дунёда битта эгилган бор — бу билим. Дунёда битта ёвузлик бор — бу ноодиллик деганида қадимги юнон фалсафаси Сократ минг бор ҳақ эди. Жамиятимиз узоқ йиллар онла манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида қаттиқликларга қўл қўйди. Аёлнинг ишлаб чиқаришда беҳад бандлиги, гўдаклардан, рўзгордан узоқлашуви, уйга меҳмондек кеч қилиб, эрта кетиши онладан соғлом муҳитга путур етказди. Эраклар кўнгли очиларди, учун қўйона ва дам олиш масканларини «хитро» қилдилар.

Бир ёш онлари билан, Севчи қўриқ турмуш қўришган эди улар. Қўриқнинг ота-ониси норизо бўлиб тўйга. Аммо... тўй қилмасликнинг илоҳи қўриқнинг сизга, оғриниб фотиҳа беришди. Иккинчи йилда бир ёш, бир қиз қўришди. Қўриқнинг рўзгор тебатишга қўви йўқлиги биланди-қолди. Қайнона сироятли аёллардан эди. Рўзгоридан гап қилмаслиги учун келиннинг айланини ширди. Ўғли ёшқиллардан шимда жингбайбор бўлиб ишта кетаётганда кўриб эзилса ҳам келиннинг қойимайди. Қўзларига айтиб, ўғлининг кийимларини тартибга солиб юрди. Ўғли нафтида асрса, келиннинг бошига кўтариб эъозлади. Ҳали ёш, рўзгорнинг паст-баландига тушунмайди, деб унинг лаб буришларига эътиборсиз қаради.

Невараларини неварам деб эмас, жонига-жонини деб эрқалади.

Қўнлар уларни елкасидан туширмай қараса, тушлар эрқа келиннинг уйқусини бузмаслик учун бешик тебатиб қичди. Нима бўлди-ю иссиқ жоннинг иситмаси бор деганларидек ётиб қолди. Қизи Жилонга 15 кунлик янтоқ чолинига кетган эди. Қўни келинига қолди. У аса ҳадеганда келиб хабар олмас, аёлнинг томоғи қараб, бир пиёла чой ичгиси келарди. Умид билан э-чикка термўлиди, катта невараси Нигора йиқилиб-сурилиб ёнига келди. Қўнлар кичир-чир оёқчалари лой. Аёл ўрнидан турмоқчи бўлди, боши айланиб, гандираклаб йиқилди. Шу йиқилганча 15 кун касалхонада ётди.

Уйга қайтиб келса келини йўқ. Аразлаб онасиникига кетиб қолди.

юзинчи марта уқтиради Нигора биланонлик қилиб.

— Мен кеча уни тушимда кўрдим. — деди Азизжон.

— Мен аса ўзини кўрганман, — мақтанади Нигора.

— Қани эди мен ҳам дадамни кўрсам, — Азизжон йиғлаб юборди. Нигора ҳаётнинг аччиқ-чучуғини тортган катта қизлардек уни бағрига олиб алдайди:

— Нигора, Азизжон, дадам албатта келадилар. Сизга матросча, менга оқ бантили қўйлаб олиб берадилар...

Гўдак қалбидан армон умидга айланди. Бу армонларга йўғрилиб тоғ отади, бу армон юкига эзилди кун ботади. Умр йўлларида оппоқ эрталар тўқилади. Ота янги оиласи, ширингина ўғилчасининг шўхликлари, арқаликлари панохда фарзандларини унутиб

ёшлари эвазига отанинг бахтли бўлгани ваҳшийликдир. Бу кўр-қўрона ўз қўли, ўз сўзи билан авлод илдирига болта уришди.

Бир отани билан. Сўзлашсанг сўзлашгудек, гап-сўзлари бийонидек, аммо 4 нафар аёл ўғлининг қаддини букниб, ишқонасиданги бир қиз билан эридан ажралган ёшгина жувоннинг уйига кўчиб ўтди. Биринчи тўғич ўғлининг боши эгилди, ёшгина келинчаги нолалиб қайинотаси ҳақидаги гийбатларни эрига етказди.

— Эшитдингизми, дадангиз уй-лашибдилар.

Йигит уч кун уйдан чиқмади, еб-ичишдан, инсон бўлиб туғилганидан ор қилди, онасининг кўзига қарашдан қўрқди.

Кейинги ўғил олимлик синови олдидан турганди. Раҳбаридан бу «янгилек»ни эшитиб қалқиб кетди, юрагини ханжар тилиб кетгандек эгилди, ҳали ҳам шу тиг оғригидан боши эгик.

Учинчи ўғил ҳаётни шоир кўзи билан кўради эди. Курсдош қизларнинг гўзаллари унинг ҳаёлида яшарди. Аммо отаси... Ҳақ бўлиб яшайди энди отаси унинг юрагиди.

Кенжакой, кенжа ботирлардек матонатли, иродали йигит эмас эди. Бешафқат ҳаёт оқимига отди ўзини, арақхўр, напавандлар билан дўст тутиниб, нобуд бўлди.

Ота аса йиртиқча ямоқ деганларидек яна ўғил бўлди. Шўхларнинг исмидан қўйди, ўғлига. Нобуд аналарига ўхшамаслигини тилиди ундан. Напаванд марҳум ўғлини қаради унинг кўзига қараб. Аммо қўйсанг кўйгўлик томонини шунки, ҳозир ҳам у ўзини айбон сизга, ҳозир ҳам ундан одил одам йўқ дунёда.

Ойла гўр-гўрбурси яшашга муҳтож мамлакат. Бу мамлакат султони ота, дошнамуд вазири — онадир. Фарзандлар аса уларнинг жисми-жонидан оққан покиза тўғилар маҳсули. У шундай нозик гўлики, ота қўйсини нурига, онанинг меҳр-муҳаббатига зор.

«Ўз уйда бахтли бўлган кишигина бахтиёрдир», деган эди Лев Толстой. Ўзбекининг ардоқли шоири А. Орипов: Уйда тиңчи бўлсин йигитнинг аввал, деб ҳукм чиқаради.

Ойла жамиятнинг дуру гавҳари бўлса онларнинг дуру гавҳари кўнглидир. Уни бариқор эгичи куч муҳаббатда. Онладанги ҳар қандай муаммо ҳафачилик севги тўғайли орадан кўтарилади. Садоқат онлада меҳр-муҳаббатнинг, оқибатнинг устунидир. Бу усту ота-онанинг бир-бирига муносабатда мустаҳкамланди.

Ойла табиятнинг шўх асарларидан биридир, дейди дошнамудларимиз. Инсон ҳаётига тўқислик, хотиржамлик бағишлайди. Ойла шундай муассоф иқлимдирки, унда фақат покизалик, вафо-садоқат, ростгўйлик, муҳаббат, яшайди.

Ойла ҳаётнинг бош мақсади фарзандлар қамолти, улар тарбиясидир. Бу тарбиянинг мақбали ота-онанинг ўзаро муносабатидир. Бахтли, оқибатли, авлодлар айналарини, урф-одатларини давом эттиришга муассоф иқлимдирки, унда фақат покизалик, вафо-садоқат, ростгўйлик, муҳаббат, яшайди.

Амина НАБИВВА,

МАШҲУР КИШИЛАР ҲАЁТИДАН

Қадимги Эрон шоири ва фалсафаси Сатдий қўйидаги ибратли ҳикояни ёзиб қолдирган:

Кўз оғриғига йўлиққан бир бемор шифо ахтариб, мол дўхтари ҳузурига боради ва ундан кўзогриқ дори сўрайди. Таажубда қолган ветеринария врач антиқа мижозининг ҳасталигига жойига ҳай-вонлар кўзига қўйиладиган малҳамни сўрайдди. Натижада бешафқат бемор кўзларидан ақраб, кўр бўлиб қолади ва аламига чинамасдан оқ ҳалат соҳиб устидаги жиний иш кўзгатади. Ақла қоз қўйидаги ҳукмин чиқаради:

«Шифоҳона мута-саддис ноҳуа муола-жаси учун авф этил-моғи даркор. Чунки жабрланувчи ҳақиқий эшак бўлмаганида ҳай-вонларни даволадиган табииётнинг олдида борманган бўларди».

Шоҳидлик беришларича, М. В. Ломоносов жисмонини бақувват қишлар сарасига кираркан. Рузномаларнинг бири машҳур рус олими ҳаётини қўйидаги воқеани хабар қилади: Петербургнинг Васильево оролида истиқомат қилаётган Михаил Васильевич тунда сайр қилиб юрганида уч йўлтўсар унга ҳужум қилади.

Мушти зўр аллома зарб билан улардан иккитасини қулатади. Учинчисини ушлаб, қўйлаб ва шитонини ечиб олади. Шу тариқа улар бекхтиёр ўз ролларини алмашган эканлар.

Жек Лондон напшр-ётта ваъда қилган қўл-ёзмалирини вақтида етказиб беролмайдди. Босмаҳона директори унга дағдағали мазмундаги телеграммани жўнатади: «24 соат ичида новеллагизни олмасам, ўз қўлларин билан сизни сўзингизда турштига мажбур қиламан».

Тўпловчи: Б. МАМАТҚУЛОВ

ЗАҲРИ ҚОТИЛ, ЗАҲРИ ШИФО

Австралия тарғил илони, Осиё мамлакатларида уч-райдаган шох илон (заҳарли қишлоқ) илонларни егани учун унга шундай ном берилган, Африка мамбаси, Америка чинқироқ илони, кассавелла ва денгиз (сув) илонларнинг баъзи турлари дунёдаги энг заҳарли суд-ралувчилар ҳисобланади. Лабораторияларда ўзгашилган тадқиқотлар ҳамда иссиқ ўқаларда рўй берувчи фо-жияли воқеалар шундан да-лолат беради. Улар қаққан кишиларга зудлик билан ти-тиб ёрдам кўрсатилмаса, 50—80 фоизи, оддий қорал илон қаққанларнинг 5—8 фоизи, мамлакатимизда уч-райдаган қўлвор, қақчабош (иқбала)лар қаққан кишиларнинг эса 10—20 фоизи ўла-ди.

Лекин заҳари кучли таъ-сир этадиган илонлар ҳар доим хавфли саналмайди. Бундай баҳо бериш учун оғу кучидан таъсир илон-нинг танага қанча заҳар юборганлиги, унинг миқдо-ри, тиши баданга қанчалик чуқур ботганлиги (кичми), пойабзали тишиб ўтган-ўт-маганлиги, махлуқнинг та-жовузорлиги ёки тезроқ қочишга уринганлиги, инда-масдан, бир зумда қақиб олиши ёки тахдили қиёфа-га кириб-вишилди, кишини оғохлантириши (қақчабош илон), қўзга қалинмайдиган бўлиш учун рангини ўзгар-тира олиш-олмаслиги, яшай-диган жойи (одам бўлмаган қалин ўрмон ёки у яшайдиган қишлоқ), қундузи ёки кечаси фаоллашиши, қўп ёки камдан-кам учраши ва ҳоказо омилларни ҳисобга олиш керак. Масалан, бу-

масланча деган илонни олай-лик. Унинг тишлари олдин-да — оғзининг четиди эмас, балки ичкари қисмида жой-лашган. Шу боис одамни қаққанда ҳамма вақт за-ҳарлайвермайди. Денгиз ило-нининг гарчи тиши қисқа, жароҳатга юборадиган за-ҳари оз, ўзи ювощ бўлса-да (бунгар, қақчабош ва қо-ра илон каби истар-истамас-гина қақайди), аммо жуда хавфли ҳисобланади. Шох илон деб аталадиган қақча-бош аса ўлжасига қўп за-ҳар юборди. Лекин унинг тиши ҳам қисқа, заҳари тай-пан ва тарғил илонларини-дан кучсизроқдир.

Бумбейстер деган ило-нининг тиши ниҳоятда узун (тўрт сантиметрча келадиган), ўлжасига юборадиган заҳа-рининг миқдори қўп, таъси-ри етарли даражада кучли. Аммо бу илон ҳатто Ама-зонка водийсидаги тропик ўрмонларда — ўзининг асо-сий масканиди ҳам камдан-кам учрайди.

Бразилиядаги қўп сонли илон жарарақа бўлиб, бу ерда судралувчи қаққан ки-шиларнинг 90 фоизи унга тўғри келади. Бироқ унинг заҳари тайпан ва тарғил илонлариникидангина эмас, балки кассавелланикидан ҳам кучсизроқдир.

Энг муҳими, илон қаққан-дан сўнг вақтида тиббий ёр-дам кўрсатишдир. Ақс ҳол-да фожияли ҳолатга олиб келадиган. Демак, заҳарли суд-ралувчилардан ҳушёр бў-лиш, уларга эҳтиёткорлик билан яқинлашиш ёки муно-сабатда бўлиш лозим.

Т. ЕДГОРОВ,
биология фанлари ном-зои.

ХОЛ ХОСИЯТИ

Инсон юзиданги хол унга фақат гўзаллик бағишловига қолмай, балки унинг тақдирини дахлдорлиги ҳақда кўп-лаб маълумотлар беради. Қў-йида биз ана шулардан айрим-ларини сизнинг ҳўжамингизга ҳавола қиламиз. Қўшданги хол ўнг томонда бўлса қиз эрта турмушга чиқиб бахтли бўла-ди. Чап томонда бўлса ақсича. Қўзнинг бирор бурчагида бўлиши эса қизнинг мулоим-лигидан далолат беради. Ўнг ёноқданги хол муҳаббат рақис ҳисобланади. Агар у чап ёноқ-да бўлса аёл мақсада эри-шини йўлида кўп машаққат че-кади.

Бурун устидаги хол жувон-га бахт келтиради. Лаб усти-дагиси эса хитроосли муҳаб-батин билдирди. Хол агар аёл сийнасининг ўнг томонда жойлашса унинг ҳаётида қи-янчиликлар кўп бўлади. Чап ёнда бўлса бундай хотин-қиз-лар беҳад шўх бўлишади. Қай-си бир жувоннинг беллида хо-л бўлса, унинг бола-чақаси кўп бўлади. Хол агар сулу-вликда бўлса унга бахт-иқбол келтиради. Чап елкада-гиси эса пулга муҳтожликда қиномлики белгисидир. Қў-лдан холи бўлган аёл моҳир иш устаси бўлади. Тўпиданги хол кучлилик, қатъиятлик ва меҳнатқилиқ белгиси.

Дунёда барча халқлар қа-дим-қадимдан холга эътибор бериб келишган. XV асрда хо-ли бор хотин-қизларини баъзи жойларда ўтда ёндирган бўл-салар, XVIII асрнинг гўзал ма-лиқаси Венераининг юзиде хо-ли бўлган.

Эраклардаги хол аёлларда-гидан тубдан фарқ қилади. Масалан, манглайнинг ўнг то-мониданги хол эр кишига шўх-рат келтиради. Чапдагиси муҳ-тожлик белгиси. Ўртадаги хол қанглик талашда янгиланма-йдиган. Янгиларда бўлса, ба-ра-агар у қўлоқда бўлса ба-ра-волик аломати. Ўғилдаги хол ёш кўнлишида бўлса, йигит-нинг турмуш оғир кечадиган бўлишини олд томонда бўл-ганидан қол қишига ҳўрмат келтиради. Сўл ёноқдаги хол ҳасталикни билдирди. Елкада-гиси оғирлиқни олдиндан се-зиб ишлайдиган эракларда бў-лади. Қовурагининг ўнг то-монда бўлса журъатсизлик, чапдагиси ҳажга мойиллик борлигини билдирди. Эракда-ги хол номусли, инсофли ки-шиларда бўлади. Оёқдагиси журъатсизлик белгиси. Товон остидаги кикита хол бўлса са-ёҳатга ишқибозлиқни билдира-ди. Товоннинг чап томонда бўлса бундай эрак хайле-раст бўлади.

Бугунга келиб хол [мен]га эътибор берувчилар каймади. Шундай бўлса-да, унга қараб, юқоридангидай инсон тақдир-ини белгилашга муносабат бил-дирувчи кишилар ҳам талай-гина.

Зиё НУР тўплаган.

Ун беш кунлик ой каби
Тўлганлигини рост бўлсин.

Янгини уйга бахт олиб
Келганлигини рост бўлсин.

Т. ДАВЛАТОВ олган сурат.

ҲАЖВИЙ ТҮРТЛИКЛАР

— Олсамкини машина,
Ёки сени уйласам!

— Икисин бўлсин, дада,
Ростини мен сўйласам!

Аспаринг бўлсинки,
Роса танқид этдилар.

Охири бир овоздан
Режага киритдилар.

ТУРФА ОЛАМ

ОСМОНҲУПАР БИНО

Япониянинг «Кадзима» қурилиш бирлашмаси 200 қаватли осмонхўпар иморат барпо этиш режасини эълон қилди. Юксак бино тўрт қисмдан иборат бўлади. Улардан учтаси, қуйда жойлашган бўлиб, ҳар бири, метрлар фискалча, ўз навбатида учта 50 қаватли цилиндрсимон миноралар билан ўзаро туташади. Охириги, энг баланд қисми фақат битта минорадан иборат бўлади.

Бино 67,6 минг квадрат метр майдонни эгаллайди. Унга меҳмонхона, компанияларнинг бўлимлари, яшаш хоналарини жойлаштириш режалаштирилмоқда.

Иморатнинг етти қавати ер остига жойлашади. Уларда автомобил турар жойла-ри ташкил этилади, фойла-ланладиган турли асбо-бусқуналар ўрнатилади.

Шон-шўхратдан керилиб,
Иморат тўғиб кетди.

Фойдаланиб макондан
Қолонлар ўзиб кетди.

Келин олсам тикарман,
Деган экан бир она.

Лойиҳани рўбга чиқа-риш учун тахминан бир триллион ден сарф бўлади. Қисқаси, бу иморат чина-кам осмонхўпар бино бўлади, дейиш керак. У етти йил мобайнида барпо қилинади.

ФАЛОКАТГА НИМА
САБАБ БҮЛАДИ?

АҚШ катта йўлларида ҳа-ракат хавфсизлигини таъ-минлаш миллий бошқармаси директори Жерри Кэрри ич-киликбозлик ва гўёқавд-ликка қарши кураш бўйича қўзғалғин қонунларни қатъийлаштиришга қақриди. У айтиди, АҚШда ҳар йили йўл-транспорт ҳодисаси са-бабли ҳаётдан қўз юмадиган 45 минг кишининг тахминан ярми майхўрлик оқибатида рўй берадиган аварияларга тўғри келади. 10 фоздан 22 фозгачасини нафақат ичкиликбозлик, балки гўё-қавдлик қилган ҳайдовчилар ташкил этади.

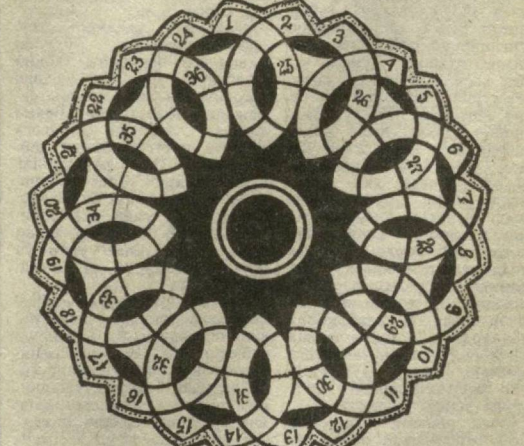
Энди ўғил-келинига
Хизматқуру парвона.

Магазиндан қилиб камомад
Бўғинлари қилганди дир-дир.

Кеча бўлди эшитиб ҳайрон,
У бўлибди базага мудар.

Келин олсам тикарман,
Деган экан бир она.

Ороқжон ҚИЛИЧЕВ.

БОШҚОТИРМА

Тартиб бўйича: 1. Ўзбек классик шоири. 2. Техника юрғи. 3. Чеварчилик асбоби. 4. Қоразмча рақс. 5. Қимйвий суюқлик. 6. Хом ашё, чилги ҳосил. 7. Сингли иморат қис-ми. 8. Фафур ғўлом поэмаси. 9. Тақичикон. 10. Мусқча асбо-би. 11. Сўз кўрми. 12. Адабий жанр. 13. Айланган бўлувчи кема. 14. Миллий ўзбек оммавий иши, ўзаро ёрдам. 15. Математик ишора. 16. Три-гонометрик функция. 17. Ғўш-ли таом. 18. Абдулла Қадҳор романи. 19. Бошқили экни. 20. Тиниш белги. 21. Баланд учадиган қўш. 22. Ўзбек тили-да чиқадиган кичик ёшдаги

болалар ойномаси. 23. Ўзбек миллий тўйи. 24. Физик кат-талиқ. 25. Анди-жондаги ноҳия. 26. Вақт ўл-чоми. 27. Хавфли масаллиқ. 28. Чорва маҳсулоти. 29. Ранг-ли металл. 30. Фасп. 31. Мил-лий кийим. 32. Туя зоти. 33. Атом квант назариясини ярат-ган даниялик олими, Нобель мукофоти нишондори. 34. Дастурдон кўрми. 35. Миллат. 36. Озуқа баргин дарахт.

Тўзувчи Турсунали ГАНИЕВ.

Муҳаррир
Н. ЕҚУБОВ.